

משולחן מרבים

ירל ע"י מכון
באהלי צדיקים
MACHON BE'OHALEI TZADIKIM

אוצרות דברי תורה, סיפורים מכתבים ופתגמים
מתוך שיחות קודש ופגישות בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

באור הפרשה

לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן

וַיֵּעָבֶד וַיַּעֲבֹד וַיִּאֲכַלֶּה אֶת הַמָּן (פרשת עקב ה, ג.)

באור ליום ד' פרשת שמות ט"ו טבת ה'תרש"מ הגיע כ"ק האדמו"ר מסדיגורא זצ"ל בעל ה"עקבי אבירים" להיכל הקודש, ובין ריבוי העניינים ששוחחו עלה גם דברי המכילתא התמוהים "לא נתנה תורה.. אלא לאוכלי המן". וביאר זאת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: המיוחד שמצינו ב"אוכלי המן" הוא, שלא היו להם שום דאגות וטרדות מענייני העולם, מכיון שהקב"ה נתן להם את כל צרכם מן המוכן, לחם מן השמים, מים מבארה של מרים, ולבושים שהיו גדלים ביחד עמהם, כך שיכלו להקדיש את כל עיתותיהם ללימוד התורה, באופן ד"תורתו אומנתו". וזהו פירוש דברי המכילתא "לא נתנה תורה.. אלא לאוכלי המן", שכאשר יהודי לומד תורה, עליו להיות בשעה זו שלומד תורה במצב

נפשי שאין לו שום טירדא ודאגה מענייני העולם, על דרך ובדוגמת "אוכלי המן". ורק באופן כזה יכול להיות לימוד התורה כדבעי. "לא נתנה תורה.. אלא לאוכלי המן".

והוסיף על כך בעל ה"עקבי אבירים" מסדיגורא ש"יש להביא ראיה לדבר זה מפסק דין הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש.. אשר נדבה רוחו אותו.. לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו.. ופרק מעל צווארו עול חשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם.. יהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים. ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כו'", וכפירוש הרדב"ז שם - "שהקב"ה יזכה לו להרויח בעולם דבר המספיק לו ולא שישליך עצמו על הציבור" היינו, שביכלתו של כל יהודי להיות במעמד ומצב שלא יהיו לו דאגות ובלבולים מענייני פרנסה כו'. וציין כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שהרמב"ם שם מסיים: "כפי שזכה לכהנים ללוים", דמשולחן גבוה קא זכו.

ימי זיכרון

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא - כ"א מנחם אב תשי"ז

בהליכתו לפגוש את האדמו"ר מבעלזא, התיידד עמו שנים רבות אחר כך כאשר גר בניו יורק, וגם סיפר לו את הדברים ממקור ראשון, שראה את המחזה המיוחד שהתרחש עם הרה"ק מבעלזא וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש. הרב בעסער סיפר לימים כששוחח ב'יחידות' עם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ומסר לו דרישת שלום מר' איצ'ה מאיר פירסטנברג, לאור בקשתו, הגיב הרבי מליובאוויטש ואמר: "או, פירסטנברג, הוא עדיין כל כך חריף?! אני מודה על הד"ש, תמסור לו ד"ש חם בשמי, הוא הרי לקח אותי אל הרבי מבעלזא!"

הפגישה הנוספת בווינה

סיפור נוסף סיפר הגה"צ רבי אלחנן היילפרין זצ"ל שכיהן כרב בגולדרס גרין בלונדון ונשיא התאחדות קהילות החרדים, מפגישה נוספת שהייתה בין הרה"ק מבעלזא וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בצעירותו בעיר וינה. וכך סיפר הגר"א היילפרין "הרב הגאון החסיד רבי אלימלך רימפלער זצ"ל מווינא שהתגורר לאחר מכן בלונדון סיפר לי בעצמו על מאורע שהיה בנוכחותו. בעת שהרה"ק מוהר"א מבעלזא זצלה"ה הגיע לעיר ווינא לרפואת עיניים, הנה בצאתו מביתו בדרכו אל הרופא, באו לנגדו שני אברכים לקבל ממנו ברכת שלום. לראשון שבהם השיב ברכתו כדרכו וכמנהגו בג' פעמים, ולהשני החזיק בידו כרבע שעה, והיה בדבקות גדולה. הרב רימפלער נוכח בעצמו בשעת מעשה עם עוד חסידים, והוא אמר כי אלו שהיו שם המה ראו כן תמהו, שמעולם לא ראו הנהגה כזו אצל רבם. והכל דברו כי הרה"ק מבעלזא הרגיש כי זוהי יד טהורה וקדושה. ואברך זה היה הרבי רמ"מ [רבי מנחם מענדל] מליובאוויטש".

תמסרו לרבי דרישת שלום

פחות משנה לפני הסתלקות הרה"ק מבעלזא בכ"ג מנחם אב תשט"ז ביקרו אצלו י"ב השלוחים הראשונים ששלח כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לארץ הקודש בעקבות האסון בכפר חב"ד. בדו"ח שכתבו לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש אודות הביקור, שכאשר מסרו לאדמו"ר מבעלזא פרישת שלום מהרבי, ענה באדיש: "דער גרים איז בא מער בחשיבות, און גיט איבער דעם רבי'ן א גרים, איהר זאלט מצליח זיין אין דער שליחות, און איהר זאלט זיך קענען פירן אין ארץ ישראל ווי מען דארף" [=דרישת השלום היא חשובה אצלי, ותמסרו לרבי דרישת שלום. תצליחו בשליחות שלכם, ושתוכלו להתנהג בארץ ישראל כפי שצריך].

"ראיתי שהוא צורה בלי חומר מופשט מהגוף"

בעת שביקר האדמו"ר מבעלזא שליט"א באור ליום ב', י' אדר ראשון ה'תשל"ג בהיכל קודשו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, סיפר לאדמו"ר מבעלזא שפגש את דודו הרה"ק רבי אהרן מבעלזא וראה אותו שהוא "צורה בלי חומר מופשט מהגוף". מעדויות התברר שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש פגש מספר פעמים את הרה"ק מבעלזא, וכבר בתור אברך צעיר שהיה באותם הזמנים נסתר בכל מעשיו, עיניו הצופיות של רבי אהרן מבעלזא הבחינו בגודל קדושתו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש. בעת שהגיע מוהר"א מבעלזא לברלין בשנות הצ"דיקים, השתוקק כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שהיה אברך צעיר, לראות את הצדיק המפורסם מבעלזא וביקש מידידו חסיד גור שגר בברלין בשם ר' איצ'ה מאיר פירסטנברג שיתלווה אליו, אולם התנה איתו שלא יגלה את זהותו. בהגיעם למקום בו התאכסן הרבי מבעלזא, נזדמן למקום הרה"ח ר' חיים שניאורסאהן ז"ל מחברו שנסע כשד"ר מארה"ק. כאשר הבחין כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בר' חיים שניאורסאהן ביקש גם ממנו שלא יגלה את זהותו לאיש, ור' חיים הבטיחו בכך.

"אברך, מאתנו אי אפשר להסתתר"

כשהגיעו לאכסנייתו של האדמו"ר מבעלזא היה תור גדול של יהודים שחיכו לתת "שלום". וכדרכו נתן "שלום" כשידו עטופה במגבת, וראשו מורכן כלפי מטה. ומה פלא היה כשניגש כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ונתן לו ידו לשלום, ומיד הרים את עיניו הקדושות, הוריד את המגבת מהיד ואחז את ידו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש. כך החזיק ר' אהרן הקדוש את היד זמן ממושך ושאל: "ווער איז דער יונגערמאן?" [=מי הוא האברך הזה?]. "א יוניונילעכער יונגערמאן" [=אברך פשוט] ענה האדמו"ר מליובאוויטש. בתגובה לכך נענה הרה"ק מבעלזא ואמר: "א ווארימע הענטאאלע. יונגערמאן, פון אונדז בעהאלט מען זיך ניש" [=יד חמה. אברך, מאתנו אי אפשר להסתתר]. כשראה זאת ר' חיים שניאורסאהן ז"ל השד"ר מחברו, אמר לאדמו"ר מבעלזא שהאברך הוא חתנו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש. והגיב הרבי מבעלזא "יא, איך זע איך זע. איך האב געפילט אז דאס איז אן איידעלע האנט" [=כן, אן, אני רואה אני רואה, הרגשתי שזו היא יד זכה]. הרבי מבעלזא המשיך להחזיק את ידו של הרבי ודיבר איתו כך במשך כעשר דקות.

את הסיפור היה נוהג לספר הרה"ח ר' חיים שניאורסאהן ז"ל שהיה בשעת מעשה במעמד הנשגב, וכן סיפר זאת הרה"ח ר' יחזקאל בעסער ז"ל מראשי "אגודת ישראל" בניו יורק, שאותו חסיד גור ר' איצ'ה מאיר פירסטנברג מברלין, שהתלווה אל הרבי

■ נתגבר החושך כיון שכמה מגדולי ישראל הלכו למנוחות

במכתב שכתב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש מיום י"ט אלול תשי"ז [בתוך החודש להסתלקותו של הרה"ק מבעלזא] מוצאים אנו בדרך עקיפה התייחסות נדירה למאורע הסתלקותו בראייתו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, האגרת הייתה: "במענה על מכתבו בו שואל אם יש כבר אתחלתא דגאולה או לא", ועל כך השיב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לאותו שואל "ולפלא השאלה בדבר הפשוט ונפסק בהלכה על ידי המורה הגדול הוא

אקטואליה בפרשה

■ "דבריו התמידיים בקשר למיהו יהודי פעלו רבות"

וְאֶהְיֶה אֶת הָאֵל כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.

ביום ה' י"ג שבט תשמ"ג ביקר בהיכל קודשו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש הנאון האדיר רבי מנשה קליין זצ"ל, גאב"ד אוגוואר בעל ה"משנה הלכות" ומגדולי הפוסקים. במהלך ה'יחידות' התקיימה שיחה למדנית ארוכה בקשר לנושא של "גר שנתגייר כקטן שנולד" ואימוץ ילדים וכו'. בין הדברים העלה הגרמ"ק קליין שהיה מגדולי ידידיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש את נושא המלחמה על תיקון חוק מיהו יהודי ואמר "דבריו התמידיים של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בהקשר ל"מיהו יהודי" פעלו רבות".

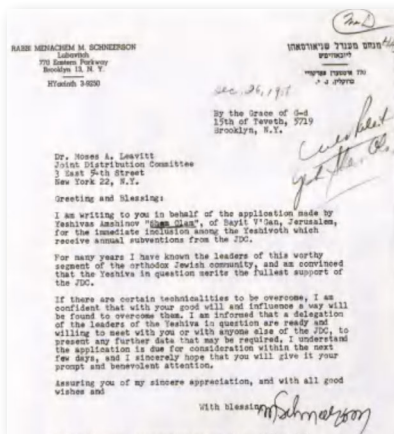
מבית הגגנים

הילולת הרה"ק רבי שמעון שלום מאמשינוב י"ט מנחם אב תשי"ד

וגן, תוך שהוא מציין במכתבו שהוא מכיר אישית במשך שנים רבות את אדמו"ר בית אמשינוב. להלן תרגום בלשון הקודש מהמכתב באנגלית שכתב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לראשי הגוינוט

ט"ו טבת תשי"ט
ד"ר משה א. לעווית

"אני כותב לך על דבר הטופס [בקשת התמיכה] שמואל על ידי ישיבות אמשינוב "שם עולם", בשכונת בית וגן, ירושלים, להכללה מיידית בין הישיבות שתקבלנה תמיכה שנתית מארגון הגוינוט. במשך שנים רבות מכיר אני את מנהיגי מגור מכובד זה של הקהילה היהודית האורתודוקסית, ומשוכנע הנני כי ישיבה זו זכאית לתמיכה מלאה של הגוינוט. באם ישנם פרטים טכניים מסויימים שיש להתגבר עליהן, בטוח אני שעם רצונך הטוב והשפעתך תמצא דרך להתגבר עליהם. עודכנתי כי משלחת של מנהיגי הישיבה מוכנים ורוצים להפגיש איתך או עם כל אדם אחר של הגוינוט, להציג כל אינפורמציה שאתם צריכים. אני מבין שהבקשה תעלה לדיון בימים הקרובים ואני מקווה בכנות שאתה תיתן לכך את תשומת לבך המיידית והנדיבה. (ארכיון הגוינוט)

המכתב לגוינוט לסייע לישיבת שם עולם אמשינוב בבית וגן

■ "במשך שנים רבות מכיר הנני את מנהיגי מגור זה"

הרש"ש מאמשינוב היה בקשרי ידידות אמיצים עם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, וכן בנו הרה"ק רבי מאירל מאמשינוב, שלאחר עלייתו לארץ הקודש [לאחר פטירת אביו] הקים את מרכז חסידות אמשינוב בשכונת בית וגן בירושלים ופתח בה את ישיבת "שם עולם". הקשר בין צדיקי אמשינוב נרקם עוד בפולין עם כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ולאחר מכן בארה"ב. כשנפטר הרש"ש מאמשינוב הגיע כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לנחם את בנו הרי"מ מאמשינוב וביקש שיאמר דבר תורה, ואמר הרי"מ מאמשינוב מה ששמע מאביו הרש"ש ימים ספורים לפני פטירתו בט"ו באב על מאמר המשנה לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב. ובירך את הרי"מ מאמשינוב בסוף הניחום אבלים בנוגע לקבלת הנהגת החסידים להמשיך את השלשלת ["ממשיך זיין די רביסטעווע"].

בשנת תשי"ט פנה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לארגון הגוינוט האמריקאי שסייע למוסדות יהודים בארץ ישראל ובעולם, בבקשה נדירה לסייע לישיבת "שם עולם" אמשינוב בבית

יפה שיחתך

■ להדפיס את ספרי חסידות בעלזא למרות ה'קפידה'

קטע מרתק מתוך שיחתו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש עם האדמו"ר מבעלזא שליט"א אודות החובה להדפיס את ספרי חסידות בעלזא למרות ה'קפידה' כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: אילו כתבים מאדמו"ר בעלזא מצויים?

האדמו"ר מבעלזא: ישנם קצת בצילום (קופיע), אך הם אינם מוגהים. בשנים תש"ה-תש"ו כתב אאמו"ר (הרה"צ מבלגרוויי זצ"ל) הנחות מתורתיו של אחיו (הרה"צ רבי אהרן מבעלזא זצ"ל).

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: טוב מאד, אפשר הרי להדפיסם!?

האדמו"ר מבעלזא: ישנה קפידה (גזירה) בבעלזא, שלא להדפיס תורות!

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: (בחיך): בילדותי שכר אאמו"ר [הרה"ק המקובל רבי לוי יצחק שניאורסון] עבדתי ועבדו שני אחי, מלמד שהתגורר בביתנו, והיה לומד עמנו כל השנה כולה. פעם אחת, נכנסתי לחדרו של המלמד בתשעה באב, ומצאתי יושב ולומד. שאלתי בדרך-ארץ - היתכן?! והמלמד השיב: כשאבוא לעולם האמת, בין כה ילקוני. אשמח, איפוא, כשאדע שמלקים אותי על לימוד תורה בתשעה באב. ועל דרך זה בענינו: הלואי וה"עון" יהיה הפצת התורה. גם אם בדורות קודמים אסרו זאת!

העלון מוקדש לזכות הילדה ליבא נועם בת שושן ליראת שמים מתוך שמחה